

New Policy For Employment, Training And Guidance in Italy mars 2000.

Genom Svenska Vägledarföreningen har jag haft förmånen att delta i ett utbyte inom Leonardo da Vinci programmet som stipendiat i Italien. Som stipendiat får du möjlighet att söka till någon av de kurser som respektive land erbjuder via Academia. Efter att ha studerat utbudet valde jag "*New Policy For Employment, Training And Guidance in Italy*" som gavs i Siena. Jag kände att den innehöll det mesta av det jag hoppades få en inblick i eftersom jag arbetar på arbetsförmedlingen Kultur Utland i Malmö.

Tiden bestämdes i samråd med min kontaktperson i Siena till de sista två veckorna i mars. Förutom jag själv skulle två stipendiater komma från Frankrike.

Italien och Siena

Landet med ungefär 57 miljoner invånare är indelat i 20 Regione, 100 Provinzia och 3000 Comune. Provinsen Siena består av 36 Zone. Siena med ca 60 000 invånare ligger ca 7,5 mil från Florens i regionen Toscana. En underbar liten stad med smala slingrande gator och gränder, där tvätten hänger på tork längs husen. Piazza del Campo är den naturliga mötesplatsen i stan, där man flanerar och där massor av studenter och turister håller till. Dessutom bjuder Siena på massor av historiska sevärdheter

Jag hade bett att få bo i en familj eftersom jag tyckte det kunde vara ett utmärkt sätt att få en inblick i den italienska vardagen och ett tillfälle att praktisera mina nyförvärvade kunskaper i italienska. Visst fick jag bo i en "familj" men den såg lite annorlunda ut. Min kontaktperson på *Informazione Orientamente* i Siena hjälpte mig hitta ett rum hos några äldre damer som arbetade för en religiös institution. Denna hade grundats av en "nobel dam" som när hon dog testamenterade bostaden till den institution som hon själv varit med att starta. Där bodde förutom jag själv några flickor från olika delar av Italien som studerar i Siena.

Praktikplatsen

Informazione Orientamente, IO står för studio, lavoro och società och som vi stipendiater hela tiden hade som utgångsställe för våra aktiviteter. En av stipendiaterna deltog dock endast en vecka då han redan deltagit en vecka på en annan ort i Italien.

Sedan ca tio år drivs *Informazione Orientamente* tillsammans med Comune, università och Azienda per il Dritto allo studio universitario. Varje del hade sin egen chef och står för sina egna kostnader, men samordnas av chefen för informationscentret.

IO fungerar som en informationservice till studenter om arbete och studier i Italien och utomlands, hur man startar eget, adresser till företag och mycket annat. Det finns ett informationssystem "Giotta" på CD som ger en bra information om de utbildningar som finns i Italien.

Varje morgon gick personalen igenom dagens tidningar och klippte ut lediga jobb som sattes upp på anslagstavlor i korridoren utanför informationscentret. Även information angående kurser, hur man skriver CV etc sattes upp på anslagstavlan eller sorterades in i pärmar. En gång i veckan fick centret lediga EURES arbeten från den Euroadviser som finns i Florens. En Euroadviser har en speciell utbildning genom EU-kommissionen och ingår i ett europeiskt nätverk av arbetsförmedlare (

<http://www.ams.se> under EURES). Det fanns gott om informationsbroschyrer, böcker, samhällsinformation, utlandsinformation etc för studenterna och centret var flitigt besökt under öppettiderna. Enligt statistiken som för -99 hade IO ca 21000 besökare. IO erbjöd också studenterna som en ny service möjligheten att söka som "stage" under fyra månader till ett företag för att praktisera. Som "stage" får du inte något betalt, men anses ge möjligheter till arbete eller goda referenser.

Amminstazione Provinciale di Siena representerades av fem personer som bl a organiserade jobbaktiviteter för missbrukare, fängelsekunder etc.

Comune di Siena representerades av en person som sysslade med "drop out" ungdomar från bl a skolan.

Università representerades av en person från universitetet samt två "stage" som bl.a informerade om studier vid universitetet.

Azenda per il Dritto alla studio universitario ansvarade för studenternas boende, stipendier och fritid och där arbetade tre personer.

Dessutom fanns det konsulter från privata företag som på uppdrag av IO arbetade med att utveckla arbetsförmedlingens sökandeservice, företagservice och internettjänster.

På IO arbetar ca 30 personer varav många är sk "stage" dvs har en obetald praktikplats under eller efter studierna.

Italien har påbörjat en omorganisation av arbetsförmedlingens verksamhet, vilket innebär att regionerna och de lokala förvaltningarna genom decreto legislativo nr 469/1997 tilldelats de arbetsuppgifter på arbetsmarknadens område som anges i lag nr 59/1997. Det innebär att verksamheten med att förmedla arbeten decentraliseras och att lokalkontoren under Ministerio del lavoro (arbetsmarknadsdepartmentet och de "gamla" arbetsförmedlingskontoren avskaffas. Den tredje viktiga är R.l 52/98 som gäller för Toscana vilket innebär att from den 1 januari i år bestämmer varje region själva hur arbetsmarknadspolitiken ska utformas.

För Regione Toscana innebär det att Provinziale Siena valt att etablera fem arbetsförmedlingskontor. IO i Siena förberedde sig också för att fungera som arbetsförmedling och det rustades för detta i våningen ovanpå.

Varje Regione bestämmer nu själva hur arbetsförmedlingen ska organiseras och i Provincia Siena finns det arbetsförmedlingar (L'impiego) i Siena, Sinalunga, Poggibonzi, Abbadia San Salvatore och Montepulciano.

Varje arbetsförmedling har en platsansvarig och chefen för samtliga finns i Siena på IO. Chefen ingår i Servizio di Direzione - programmazione e gestione rapporti istuzionale som har Commissione Provinciales Tripartitas uppdrag att genomföra den inriktning av arbetsmarknadspolitiken utifrån det uppdrag de ger. Varje provins skapar sin "egen" logo för arbetsförmedlingen och är inte som i Sverige gemensam för landets arbetsförmedlingar. Siena håller på att utveckla en hemsida med egen logo (<http://www.impiego.provincia.siena.it>) och blir också den första regionen att utveckla ett nätverk mellan de fem arbetsförmedlingskontoren. På regional nivå håller man också på att utveckla SIL där arbets sökande och arbetsgivare själva kan matchas mot varandra. På nationell nivå motsvaras det av

Netlab och Ergonline. Systemet tillåter endast personer med italienskt "personnummer" att registrera sig för matchning.

Utbildning

Skolan genomgår en förändring av utbildningssystemet. Idag börjar barnen i skolan vid 6 års ålder och slutar vid fjorton -femton men enligt den nya skollagen blir skolgången till 18 år. Barnen går fem år i "Elementary" som följs av två år "Media". Efter "Media" kan eleven välja att sluta skolan eller också fortsätta till Superiore. Från Superiore söker eleverna till högre utbildning. Efter år 2001 kommer skolan att bestå av en sjuårig del som kommer att följas av två år "Superiore" varefter eleven kan välja ytterligare tre år "Superiore" eller gå yrkesutbildning. Skolåret börjar i mitten av september och slutar omkring den 15 juni.

The Guidance and Stage Office på universitetet i Siena organiserar vägledningsaktiviteter tillsammans med lärare från "Superiore" skolor. Eleverna erbjuds att komma till universitet och träffa lärare och det ordnas också kurser i olika ämnen för elever som är i behov av stöd inför studier på universitetet. Eleverna gör en förhandsinskrivning vid universitetet redan i november. Eleverna kan tydligen inom några månader från de att de påbörjat sina studier byta linje. Det finns ett utvecklat fadderskap för de nya studenterna, där de äldre som fungerar som faddrar mot en liten ersättning.

Nuvarande examina vid universitet är *Diploma Universitario* efter två år (i Italien kallad för "Diploma di Laurea breve") och *Diploma di Laurea* fyra år (medicin 6 år) vid universitetet men from 2001 kommer det att finnas en första degree och efter ytterligare två år en andra degree. En annan stor förändring blir övergången till poängsystem istället för som idag att en student som klarar sin examen får betyg mellan 1 - 30. Ett av de största problemen för en studerande idag är att på slutet av sin studietid göra sin "thesis" vilket i stort sett är som att skriva en bok. Det tar mycket lång tid och gjorde att en del studenter gjorde praktik istället under en period. I Siena finns också ett univeritet för utlänningar där undervisning ges i italienska och är en av de språkutbildningar som är godkända av CSN för studiemedel. De italienska studenterna betalar en administrativ avgift ca tre gånger om året till universitetet och det finns inte möjlighet att låna som i Sverige för att studera.

Office Liasson på universitetet har hand om förmedling av praktikplatser för de studenter som är klara med sin utbildning och för de som gör ett uppehåll i sina studier. Studenterna kan arbeta ett år efter studierna på ett företag mot en liten summa ersättning från universitetet. Studenterna kunde lägga in sina CV i en databak on-line "Alma Laurea."

Studiebesök

Arbetsförmedlingen (l'Impiego) i Siena som ligger i Zone Siena. För allra första gången erbjöds en ny service som kallades för Jobb Klubb. Personalen beräknade att den skulle pågå under två månader och skulle hjälpa de arbetssökande att lära sig hur man söker arbete, skriver en CV etc. Jobbklubb bedrivs ju sedan många år tillbaka på arbetsförmedlingen i Sverige och personalen blev väldigt intresserade när de förstod att jag hade egen erfarenhet av jobbklubb. För övrigt höll man på att omorganisera hela "arbetsförmedlingen" och den stora nyheten är matchningen av arbetssökande mot arbete. Tidigare fick arbetsgivaren när han behövde personal en lista över arbetssökande från arbetsförmedlingen som kunde kontaktas. Numera satte arbetsförmedlingen dels upp den lediga

platsen på anslagstavlan i korridoren, där arbetssökande kunde anmäla sitt intresse för arbetet dels erbjöd arbetsförmedlingen sig att ta fram lämpliga sökande utifrån den lista som fanns över arbetssökande. Detta gjordes utifrån ett poängsystem där bl a familjeförhållande, hur länge man varit arbetssökande etc avgjorde om man togs ut som sökande till ett arbete. Arbetsgivarens namn och telefonnummer fanns aldrig utsatt på anslagstavlan utan först när arbetsgivaren kontaktade de arbetssökande fick han/hon veta företaget. Fem dagar efter det att arbetsgivaren anställt personal måste arbetsförmedlingen informeras. L'impiego i i Zona Siena tar emot "arbetare nivå 1-4" och inte som tidigare bara säsongarbetssökande och lantbrukssökande.

NÅGRA NYA JOBB ? ARBETSSÖKANDE PÅ L'IMPIEGO I ZONE SIENA.

L'impiego i Sinalunga får varje onsdag besök av en av konsulterna från IO som har i uppdrag att utveckla företagskontakterna. Sinalunga är en liten plats med ca 3000 invånare, där många försörjer sig som underleverantörer till modeindustrin i Florens. Arbetsförmedlingen har fem anställda. När vi kom dit gick konsulten igenom de arbetssökande som personalen på L'impiego hade tagit ut som lämpliga till de företag som sökt personal och intervjuats av konsulten veckan innan. Han skulle "godkänna" urvalet innan företaget kontaktades. Under förmiddagen hade arbetsgivare som sökte personal bokats in till konsulten, där jag fick följa två intervjuer. Konsulten tog uppgifter om företaget, dess verksamhet och vad slags personal de hade behov av. Sedan sattes jobbet upp på anslagstavlan och till veckan därpå skulle personalen också ha plockat fram lämpliga sökande. Det är vanligt att arbetsgivaren kan tänka sig att ta emot en lärling (18-24 år under 2 år, där arbetsgivaren betalar viss ersättning). Det visade sig att arbetsgivare inte heller är främmande för att ta emot en "Mobilita" dvs en som varit anställd i ett företag där arbetsgivaren inte längre kan behålla sina anställda. Om ett företag anställer en person i "Mobilita" reduceras vissa kostnader för företaget. Många av de frågor som ställdes till arbetsgivaren är desamma som vi frågar i Sverige när vi

registrerar en arbetsgivare. Man frågade inte om lönen utan menade att det är sak mellan företaget och den anställde. Personalen på L'impiego registrerade framförallt de arbetssökande. I Italien är det viktigt att du som arbetssökande visar en arbetsbok "Libretto di lavoro", där arbetsgivaren måste skriva under och på sätt vet man att skatt och sociala avgifter verkligen har betalats av arbetsgivaren. Boken visar också var du är skriven någonstans.

Lärlingssystemet håller för övrigt på att ses över och under april månad skulle en stor konferens äga rum där utformningen av lärlingsutbildningen skulle diskuteras för skola och arbetsliv.

REGISTRERING AV ARBETSSÖKANDE

LEDIGA JOBB OCH LÄRLINGSPLATSER I SINALUNGA.

De som söker arbeta kan vända sig till L'impiego och IO men också läsa dagstidningar - både lokala och nationella. uppfattade Personliga kontakter har mycket stor betydelse i Italien. Det finns också möjlighet att söka via internet.

Sole24 ore <http://www.ilsole24ore.it> (tidning)

La Repubblica <http://www.lanazione.it> (finns arbeten söndagar med lokal bilaga för Siena)

La Vetdetta (tidning med hus, jobb etc)

La Corriere <http://www.corriere.it> (nationell tidning med lediga jobb fredagar)

Il Corriere di Siena (Lokal tidning med lediga jobb vanligtvis onsdagar)

<http://regione.toscana.it/orient.job> (olika jobbbanker)

Gazetta Ufficilae Della Repubblica Italiana (Lediga statliga jobb som publicerades varannan vecka))

Bullettino Ufficiale Della Repubblica Italiana (Kommunala jobb som publicerades varje vecka)

Varje lördag och söndag annonserade de jobb som anmälts till L'impiego i de lokala tidningarna.

Jag var också med vid provinsens första **prognosbesök** som gjordes tillsammans med chefen för ett konsultföretag, en representant från ett annat arbetsförmedlingskontor och konsulten från IO. Efter att ha väntat en stund kom direktören för företaget , som det var avtalat tid med och ursäktade sig med att han inte hade tid, men skulle skicka någon annan som kunde besvara våra frågor. Det blev en man

som varit anställd i två dagar och dessutom kom från Sicilien som fick informera om företaget ! I det ögonblicket förstod jag vilket utvecklingsarbete det är att förändra synen hos företagen på arbetsförmedlingen i Italien.

Vi besökte tillsammans med representanten från universita på IO **universitet i Siena**, som ligger utspritt över staden i fantastiska gamla byggnader. Det berättades för oss att man numera håller på att se över utbildningssystemet för att anpassa det till EU bl a kommer Diploma di laurea Laurea att förändras. Intressant var att ungdomarna som söker till universitet inte konkurrerar om platsen som i Sverige utan har man gått ut Superiore kan man alltså fortsätta studera vid ett universitet. Någon studievägledning liknande den i Sverige finns inte utan oftast är det en lärare på Superiore som informerar eleverna inför universitetsstudier och tar kontakt med universitetet. Samtliga intresserade elever kan besöka universitetet på bestämda tider där universitetslärarna ger information. Ca tre gånger per år betalar eleverna en avgift för att studera vid universitet. Det fanns få utländska studenter inskrivna.

Många studenter bor inne i Siena hos familjer som hyr ut rum, men det finns också studentbostäder. Det är ganska nybyggda bostäder med rum för 1, 2 eller 4 personer. Det finns även rum som är handikappanpassade. Tillsammans med personal från IO besökte vi ett sådant studentområde för ca 200 studenter. Det byggs ytterligare studentbostäder för ca 200 studenter. Kostnaden för studentrummen beror tydligen på familjens ekonomi, stipendier etc. Varje våning hade pentry men det fanns också en slags matsal där studenterna kunde ta en fika etc. I studenthusen fanns bl. a väl tilltagna studierum, datasalar. Dessutom finns mycket välutrustade gym till studenternas förfogande.

Tillsammans med en av praktikanterna på IO besökte vi Sarrochi (<http://www.comune.it/itisi>) en 5-årig "superiore" skola för ungdomar som framförallt läser tekniska och naturvetenskapliga ämnen. De första tre åren läser eleverna gemensamt och sedan väljer de inriktning. Det finns också en tekniska utbildning varifrån ungdomarna kan gå direkt i jobb eller fortsätta studera vid universitet. Det var spännande och gå omkring i dessa stora skolsalar där vi fick se elever laborera i vita rockar. Jag har svårt att föreställa mig att eleverna i Sverige skulle ta på sig sådana.

Övrig tid följde vi verksamheten på IO men vi fick också tillfälle att få vara med vid en informationsträff för ungdomar som skulle iväg på ett utbyte i Frankrike och Tyskland genom Leonardo da Vinci. Samtliga ungdomar skulle arbeta på ett supermarket samt få förberedande språkträning.

Tid avsattes på IO för information till oss stipendiater om hur "systemet" fungerar i Italien.

Sammanfattning

Italien genomgår många förändringar inom många områden för att anpassa sig till EU. Det Italienska systemet uppfattade jag som komplicerat. Jag fann det otroligt stimulerande att delta i det förändringsarbete som alla tycktes vara engagerade i för att skapa en fungerande arbetsförmedling och skola. Jag vet inte riktigt vad jag förväntade mig när jag kom till Italien. Jag hade hört i Sverige att den nya organisationen som genomfördes i Italien skulle vara mycket spännande. Jag såg verkligen fram emot att få åka till Siena och jag försökte läsa om Italien via den information som finns i EURES (<http://www.ams.se>) och jag kontaktade italienska ambassaden för information osv. Min förväntan var

att få en inblick av lite av varje och en förbättrad kunskap om Italien. När det gäller språket så tror jag att det är viktigt att åker du som stipendiat till Italien bör du ha lite kunskap i italienska. Som tur är kan jag franska även om jag inte talar det varje dag. Jag kände mig ganska glad över min ringa kunskap i italienska och min franska därför att de flesta italienare hellre talar franska än engelska. Därför pratade jag franska med min kollega från Frankrike, franska och engelska med personalen på IO samt den lilla italienska jag lärt. Dessutom talade kontaktpersonen tyska med mig. Engelska talade mest de välutbildade.

Jag vet inte om man någonsin kan förbereda sig tillräckligt innan man reser. Jag trodde när jag åkte hemifrån att jag skulle lära mig någonting nytt men såg ganska snart att vi är längre komna inom arbetsförmedlingen i Sverige. Jag uppskattade att se hur alla var engagerade i arbetet med att utveckla systemet i Italien och jag skulle gärna ha velat arbeta tillsammans med personalen i att utveckla arbetsförmedlingen Även om Sverige har kommit långt och förfinar sitt system tycker jag mig se att Italien har en spännande utveckling framför sig. Och jag skulle gärna ha velat delta i den utvecklingen.

När jag kom tillbaka hem kunde jag ganska klart se varför vi inte känner till så mycket om Italien - det är ett komplicerat system och de är mitt uppe i att omorganisera utbildningssystemet och arbetsförmedlingen så samtidigt som jag fick ta del av det "gamla" systemet så utvecklades den nya organisationen. Det här arbetet är ett sätt att anpassa Italien till EU.

Jag fick förfrågan innan jag åkte hem om att göra något projekt tillsammans med dem på IO i vilket jag ser fram emot. Jag har också fått ett nätverk av personer som jag hoppas kunna kontakta när jag behöver hjälp med frågor angående arbete eller studier i Italien.

De franska stipendiaterna lärde mig en hel del om hur vägledningen fungerar i Frankrike och vi berättade för varandra om hur vi arbetar i respektive land.

Avslutningsvis skulle jag vilja uppmana alla de som har en möjlighet att söka ett stipendium att ta chansen att lära känna ett annat EU-land för det är genom sådana här utbyten som vi kan lära oss av varandra och skapa förståelse för varandras olikheter.

Monica Walkenfors